

TOIMINTAKERTOMUS 2021

18.1.2022

1. Taustatietoa

Järjestökeskus Kitinen ry perustettiin ja rekisteröitiin vuonna 2012. Vuosi 2021 oli järjestön yhdeksäs toimintavuosi. Järjestökeskus sijaitsee keskeisellä paikalla, aivan Sodankylän ydinkeskustassa sijaitsevassa, yksityisen omistamassa entisessä liiketilassa. Vuosien aikana toiminta on saanut näkyvyyttä ja kuntalaisten tietoisuus toiminnasta on lisääntynyt, mikä näkyy mm. jäsenjärjestöjen määrän lisääntymisenä, toimitilaa käyttävien ryhmien määrien kasvuna ja toimintaan osallistumisten lisääntymisinä. Vuodet 2020-2021 olivat Koronapandemian takia erilaisia järjestöjen toiminnassa. Järjestökeskus joutui miettimään uudelleen toimintatapoja ja reagoimaan nopeasti muuttuvaan tilanteeseen. Koronapandemian aiheuttamista toiminnan muutoksista kerrotaan enemmän kohdassa 11.

Patentti ja rekisterihallituksen yhdistysrekisterin mukaan Sodankylässä on rekisteröityjä yhdistyksiä 287 kpl. Aukkaita Sodankylässä on n. 8400 henkilöä. Järjestökeskus Kitinen ry:n jäsenjärjestöjä 12/2021 oli 43 kpl, joista on Sosiaali- ja terveysalan järjestöjä 22 kpl, vapaa-ajan järjestöjä 11 kpl, kulttuurijärjestöjä 6 kpl ja muita 4 kpl. Kannattajajäseniä oli 6 kpl.

Sodankylässä on perinteisesti vahva järjestökenttä. Tietoisuus järjestöjen tekemästä vapaaehtoistyöstä on lisääntynyt, mikä näkyy mm. siten että järjestöt otetaan mukaan mm. Sodankylän kunnan ylläpitämiin erilaisiin yhteistyöryhmiin. Järjestöjä kuullaan ja mielipiteet huomioidaan palveluita kehitettäessä. Järjestöt pystyvät tuottamaan kuntalaisille niitä hyvinvointiin liittyviä palveluita, joihin julkisen sektorin mahdollisuudet eivät yllä.

Järjestökeskus Kitinen ry on yksi ent. Ray:n rahoittaman ja Lapin Sinisarastus ry:n toteuttaman Veka-hankkeen tuloksista. Ko. hankkeen toimintavuosina 2011-2014 onnistuttiin luomaan yhteistyöverkostoja niin alueellisesti kuin paikallisestikin.

Esimerkkinä mainittakoon hankkeen mukana olo Lapin liiton toteuttamassa Järjestöstrategia -hankkeen ohjaustyöryhmässä. Hankkeen aikana luotiin mm. maakunnallinen järjestöstrategia. Järjestökeskus Kitinen ry:n yksi ponnahduslauta oli nimenomaan strategiassa esille tullut tarve yhteisten toimitilojen saamisesta ja järjestötyön esille nostamisesta kunnissa.

Järjestökeskustyyppisen toiminnan tarpeen heikkoja signaaleja oli nähtävissä jo vuosina 2009-2010 toteutetun Sininauhaliiton Aluetyöhankkeen aikana. Tuolloin toteutettiin ensimmäinen kerran mm. Järjestömarkkinat -tapahtuma, joka on juurtunut vuosittain pidettäväksi järjestöjen yhteiseksi suur tapahtumaksi. Vuonna 2021 tapahtuma toteutettiin Koronapandemian vuoksi pääsääntöisesti virtuaalisena. Vuoden 2022 tapahtuman toteuttamisesta tehdään päätös keväällä 2022.

1.2. Huomionosoitukset / Tehemä pois -järjestöpalkinto

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta (Lapin liitto) palkitsee vuosittain vuoden vapaaehtoisen toimintamuodon tai vapaaehtoisteon. Palkinto myönnetään järjestöille tai verkostoille, jotka ovat toiminnallaan innostaneet, edesauttaneet ja rakentaneet yhteistyötä järjestöjen ja / tai muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vuonna 2021 palkinto myönnettiin Järjestökeskus Kitinen ry:lle. Palkinto luovutettiin marraskuussa pidetyn Järjestöfoorumin yhteydessä.

2. Järjestökeskus Kitinen ry:n toimihenkilöt ja hallinto 2021

2.1. Työntekijät

Toiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi Järjestökeskus Kitinen ry sai ensimmäisen kerran RAY-projektiavustuksen vuosille 2015-2017. Veikkauksen, Toton ja Raha-automaattiyhdistyksen yhdistyttyä 1/2017 nimeksi tuli Stea eli Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus, jota hallinnoin Sosiaali- ja terveysministeriö.

Avustuksen turvin on pystytty palkkaamaan toiminnanjohtaja. Avustus oli projektiluonteinen (C-avustus) vuoteen 2017 asti, vuodesta 2018 lähtien avustus muuttui määräaikaiseksi Ak-avustukseksi.

Kaisa Kulmala	toiminnanjohtaja, Stea,	4/2015 - 5/2022
Minna Hattunen	toiminnanjohtaja, Stea	2/2022 -
Satu Paavola	Paikka auki hankkeen mentori (Stea) ja osa-aikainen tiedottaja	1/2020 -
Jenna Simontaival	järjestöavustaja, Stea Paikka auki -hanke	3/2021 - 2/2022

Marko Ranttila	järjestöavustaja, os.a.palkkatuki	8/2020 - 7/2021
Aleksi Halminen	järjestöavustaja, osa-aik. palkkatuki	2/2021 - 1/2022
Inna Ojanperä	yleisavustaja, osa-aik. palkkatuki	8/2021 - 7/2022
Auli Kuusela	järjestökehittäjä, osa-aik. palkkatuki	11/2021 - 10/2022
Minna Hattunen	projektityöntekijä, Eväitä reppuun -hanke	8/2020 - 1/2022
Anniina Raaterova	projektityöntekijä, Eväitä reppuun -hanke	2/2022-

Yleisavustajan pääasiallinen tehtävä on ollut järjestökeskustilan ylläpitoon (siivous, yms.) ja kahvitukseen liittyvät tehtävät. Palkkatuella palkattujen työnkuvat on suunniteltu huomioimalla työntekijän omat vahvuudet, osaaminen ja koulutus.

Työntekijöiden välisen tiedottamisen helpottamiseksi perustettiin työtiimi, johon kuuluvat kaikki työntekijät. Tiimi kokoontuu tarpeen mukaan. Toimivaksi tiedotuskanavaksi työntekijöiden välille on muotoutunut whatsapp, jota käytetään aktiivisesti päivittäisessä tiedottamisessa.

2.2. Hallitus 2021

Vuosi 2021 oli Järjestökeskus Kitinen ry:n yhdeksäs toimintavuosi. Syyskokouksessa valittuun hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenjärjestöt ja heidän edustajansa:

Sodankylän Rintamaveteraanit ry;	Markku Lehtinen	puheenjohtaja
Järjestökeskus Kitinen ry;	Kaisa Kulmala	sihteeri, toim.joht.
SPR, Sodankylän yhdistys;	Anneli Anttila	
Napapiirin Hengitysyhd/Sodankylän SILMU	Hannele Nevalainen	
Sodankylän Suomi-Unkari Seura ry;	Riikka Maijanen	
Sodankylän Tanssi ry;	Annele Halmekoski	varapj
Eläkeläiset ry;	Jouni Äärelä	
Kisasiskot ry;	Merja Laakkonen	varajäsen
Eläkeläiset ry;	Ritva Kivelä	varajäsen.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 28.4.2021 ja sääntömääräinen syyskokous 10.12.2021. Hallitus on toiminnallaan pyrkinyt järjestelmällisesti kehittämään Järjestökeskuksen toimintaa tavoitteiden mukaan avoimeksi ja läpinäkyväksi sekä järjestöjen, yhteistyötahojen ja kuntalaisten helposti saavutettavissa olevaksi yhteiseksi keskuksesi ja kokoontumispaikaksi.

2.3. Rahoitus

Toiminnan rahoitus perustui Stea:n määräaikaiseen Ak-avustukseen, lisätuloina olivat jäsenmaksut ja yksittäiset varainhankintaan liittyvät tulot. Lisäksi käytössä oli Stea:n myöntämä avustus Paikka auki -hankkeelle, jonka avulla palkattiin alle

30-vuotias nuori järjestökeskuksen ja jäsenjärjestöjen yleishyödyllisiin tehtäviin ajalle 1.3.2021 - 28.2.2022. Lisäresurssina ovat olleet Te-keskuksen myöntämät palkkatukimäärärahat, joiden avulla on osaltaan pystytty mahdollistamaan näinkin laaja toiminnan ylläpito ja kehittäminen. Paikka auki -hankeavustusta saatiin myös vuodelle 2022.

Kirjanpidon huolehti Tilitoimisto S. Kujanpää. Toiminnantarkastajina toimivat Tuomo Neitola ja Maire Lehtikangas. Varalla Tanja Varis.

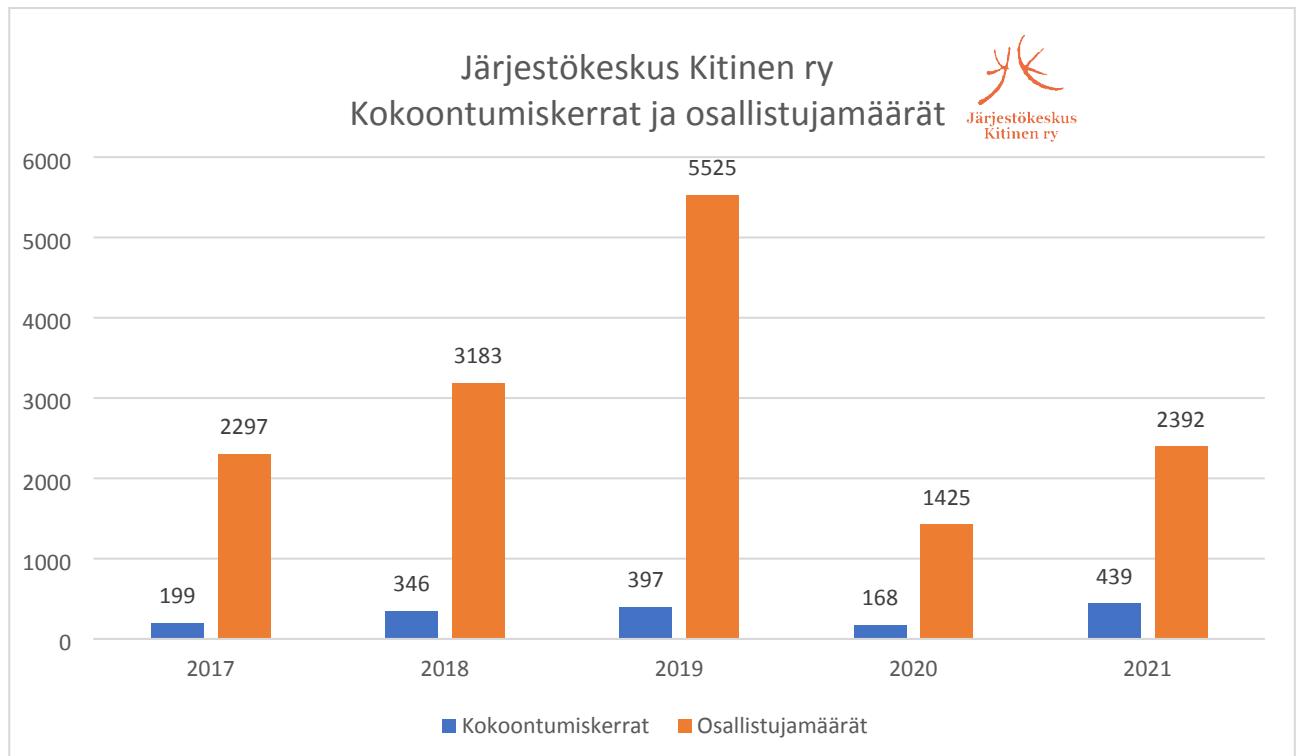
3. Toimitilat ja tilojen käyttö

Järjestökeskustilat sijaitsevat ydinkeskustassa, yksityisen omistamassa entisessä liikehuoneistossa. Käytettävissä on n. 200 neliön tilat. Sisustuksessa on huomioitu esteettömyys ja helposti muunnettavuus eri ryhmien (pienet lapset - ikäihmiset) käyttöön.

Kokonaisvaltaisen sisustussuunnitelman tekivät Lapin Yliopiston taideteollisen linjan opiskelijat. Suunnitelmat toteutettiin ELY-keskuksen ja Leader Pohjoinen Lappi ry:n rahoitusten turvin vuosina 2016-2017.

Järjestökeskuksen tilan käyttöä on seurattu seuraavasti.

Kuvassa 1. kaikki osallistujat ja kokoontumiskerrat 2015-2021. Luvut perustuvat järjestökeskuksella olevaan tilan käytön seurantakansioon, johon ryhmät itse merkitsevät osallistumispäivämäärän, osallistujamäärän ja kokoontumisen käyttötarkoituksen.

Seurantavuosien (2015-2019) ajan osallistujien ja kokoontumiskertojen määrät ovat lisääntyneet huomattavasti. Tilastosta voidaan päätellä, että järjestöjen ja kuntalaisten tietoisuus järjestökeskuksen antamista mahdollisuuksista on lisääntynyt. Halutaan osallistua ja olla mukana tuottamassa hyvinvointia kuntalaisille. Vuosina 2020 ja 2021 osallistujien määrä putosi roimasti Koronaepidemian takia. Koronan takia joitakin tapaamisia siirrettiin verkossa pidettäväksi.

4. Toiminnan kohderyhmät

Toiminnan kohderyhmät ovat seuraavat:

Jäsenjärjestöt, Järjestökeskus Kitinen ry:n jäsenjärjestöjä 12/2021 oli 43 kpl, joista on Sosiaali- ja terveystieteiden järjestöjä on 22 kpl, 11 vapaa-ajan järjestöä, 6 kulttuurijärjestöä, 4 muut. Kannattajajäseniä on 6 kpl.

Järjestöihin kuulumattomat vapaaehtoiset, joita ovat mm. vertaistukiryhmien vapaaehtoiset vetäjät, Kielikahvilan vapaaehtoiset kieliavustajat sekä Lukumummo- / vaaritoimintaan osallistuneet 7 vapaaehtoista lukijaa. Vuonna 2021 toteutettiin yhden vapaaehtoisen toimesta ikäihmisille suunnattu Joulupallokeräys. Keräyksestä enemmän kohdassa 5.1. Lisäksi vuonna 2021 toteutettiin ensimmäisen kerran kolmen vapaaehtoisen voimin vähävaraisille lapsiperheille suunnattu Joulun lapsi -keräys. Keräyksestä lisää kohdassa 5.1. Järjestöihin kuulumattomia vapaaehtoisia oli yhteensä 20 henkilöä.

Muut järjestöt ja yhteisöt, jotka vuokraavat järjestökeskuksen tilaa omiin tapahtumiin ja kokouksiin. Lisäksi mm. Sodankylän kunnan järjestämiä tilaisuuksia, esim. Mielenterveysyksikön Naisten ryhmä sekä alueellisten toimijoiden järjestämät tilaisuudet. Revontuliopisto (kansalaisopisto) järjesti joitakin koulutuksia järjestökeskuksella sekä Minnesota päihdekeskus kaksi infotilaisuutta.

Kuntalaiset, joita n. 8.400 asukasta. Jäsenjärjestöjen ja julkisen sektorin kanssa yhteistyössä toteutetut yleisötilaisuudet, Järjestömessut, Mielenterveysmessut, erilaiset myyjäiset, Esteettömät tanssit, viikoittaiset Aamukahvi -tilaisuudet, jne. on tarkoitettu kaikille kuntalaisille. Järjestökeskus jäsenjärjestöineen pyrkii reagoimaan nopeasti paikkakunnalla tapahtuviin muutoksiin ja tilanteisiin. Vuonna 2021 isompia yleisötapahtumia ei järjestetty Koronaepidemian takia. Järjestömessut toteutettiin pääsääntöisesti virtuaalisena. Joitakin vertaistukiryhmien ym. kokoontumisia pidettiin etänä. Kielikahvilatoiminta jatkui koko vuoden ajan.

5. Vuonna 2021 toteutettu toiminta, koulutukset ja ryhmät

5.1. Tapahtumat ja kokoontumiset

Aamukahvi-tilaisuuksia pidettiin 137 kertaa vuoden 2021 aikana, johon osallistuttiin 540 kertaa. Aamukahvit ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettuja avoimia tilaisuuksia. Aamukahvien vetäjänä toimi palkkatuella palkattu työntekijä. Aamukahvi-tilaisuudet loppuivat kesäkuun 2021 lopussa, kun palkkatuella palkatun työsuhde päättyi, eikä tilalle ole saatu sopivaa henkilöä.

Torstai-iltapäivän porinapiiriä kokeiltiin maaliskuussa pari kertaa. Koronan vuoksi toiminta jouduttiin siirtämään myöhempään.

Esteettömät tanssit järjestettiin viidennen kerran ystävänpäivänä 14.2.2020. Vuonna 2021 tilaisuutta ei pystytty järjestämään Koronapandemian vuoksi.

Järjestöpistetoiminta aloitettiin terveyskeskuksen aulassa tammikuussa 2019. Toiminta oli tarkoitus siirtää avattuun Hyvinvointikeskukseen vuonna 2020. Koronaepidemian takia toimintaa ei ole kuitenkaan pystytty aloittamaan. Hyvinvointikeskuksen digitaalisiin INFO-tauluihin saatiin pyörimään infoa järjestökeskuksen ajankohtaisista asioista. Järjestöpistetoiminta aloitetaan kun Koronapandemia sen sallii.

Ikäihmisille suunnattu **Joulupallotapahtuma** järjestettiin vuonna 2021 kolmannen kerran. Ideoijana toimi vanhustyön vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Järjestökeskukselle sijaitsevaan joulukuuseen saatiin joululahjatoiveita vanhustyön kotipalvelun ja tehostetun palveluasumisen työntekijöiltä. Toivepalloja saatiin n.

193 kpl, joita vapaaehtoiset kuntalaiset hakivat ja toimittivat lahjan järjestökeskukselle mistä ne toimitettiin yksiköihin lahjan saajille. Joulupallo tapahtuman toteutuksessa oli mukana myös päiväkodin lapsia askartelemassa joulupalloja. Kampanjan sponsoroi jo kolmannen kerran kaivosyhtiö Boliden Kevitsa.

Lapsiperheille suunnattu **Joulun lapsi -kampanja** toteutettiin neljän vapaaehtoisen voimin ensimmäisen kerran vuonna 2021. Kampanjan avulla hankittiin joululahjat 19 perheeseen yhteensä 56 lapselle ja nuorelle. Kampanjan pääsponsoreina toimivat AA Sakatti Mining Oy ja Lions Club - Sodankylä ry. Muita yritys/yhdistys/yhteisölahjoittajia oli 12 kpl ja lisäksi yksityisiä lahjoittajia 21 kpl. Kampanja toteutettiin Tonttupuhelimen välityksellä. Tonttupuhelimeen soittamalla tai viestin laittamalla pystyi ilmoittamaan sekä lahjatoiveet että lahjoittajaksi ryhtymisen. Vapaaehtoiset yhdistivät lahjatoiveet ja lahjoittajat. Lahjat sai noutaa Järjestökeskus Kitiseltä sovittuna päivänä. Kampanja sai sekä lahjoittajilta että perheiltä erittäin hyvää palautetta.

Jäsenjärjestöjen yhteinen pikkujoulu järjestettiin 4.12. Pikkujouluun osallistui eri järjestöistä n. 40 henkilöä.

Lapin Sote-uudistukseen liittyvä Timanttinen sote-, hyte-, ja järjestötoimijoiden yhteistyötilaisuus pidettiin 1.9.2021. Tilaisuuden toteutuksesta vastasivat Järjestökeskus Kitinen ry ja Kolpeneen keskuslaitoksen hallinnoima sote-rakennuudistushanke. Tilaisuuteen osallistui 12 henkilöä eri järjestöistä ja julkiselta sektorilta.

Infotilaisuus - Ovatko päihteet sekoittaneet elämän? Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Minnesota Kainuun kanssa. Tilaisuuteen osallistui 4 henkilöä.

Vaalipaneeli - Seniori-ilta vanhusten palvelutalo Hannuksenkartanolla. Tilaisuus liittyi kunnallisvaaleihin ja se järjestettiin yhteistyönä Sodankylän kunnan vanhusneuvoston kanssa. Tilaisuuden etäosallistumismahdollisuudesta vastasivat Järjestökeskuksen järjestöavustajat. Tilaisuudessa oli paikalla osallistujia 20 henkilöä ja etänä 28 henkilöä.

5.2. Koulutukset

Puheenjohtajien tapaaminen pidettiin viimeisen kerran 13.2.2020. Vuonna 2021 tapaamisia ei toteutettu Koronan takia.

Vapaaehtoistoiminnan perusteet -kurssi pidettiin viimeksi loppuvuodesta 2020 Lapin koulutuskeskus REDU:n lähihoitajaopiskelijoille (18 osallistujaa) ja lukiolaisille (2 opiskelijaa). Vuonna 2021 järjestettiin lähihoitajille todistusten jakotilaisuus, joka peruuntui koronan takia ed. vuodelta. Vuonna 2021 käytiin esittelemässä kurssia uusille lukiolaille (15 osallistujaa). Koulutukset ovat

juurtuneet pysyviksi tapahtumiksi, jotka toteutetaan kerran vuodessa tai tarpeen mukaan joka toinen vuosi.

Taloushallinnon perusteet kurssilla perehdyttiin järjestön hallinnon tehtäviin, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Kouluttajina olivat tilitoimiston toimitusjohtaja Tarja Melamies ja liiketoiminnan lehtori Anna-Tytti Sulisalo. Koulutus toteutettiin neljänä iltana, päivät olivat 1.3., 9.3., 11.3. ja 16.3. Tilaisuuksiin osallistui paikan päällä 5 henkilöä ja teamsin välityksellä 17 henkilöä. Palautteiden mukaan koulutuksiin oltiin hyvin tyytyväisiä ja niitä toivotaan järjestettävän jatkossakin. Palautteissa mainittiin paikan päällä oleminen antoisammaksi kirjanpidon oppimisen kannalta.

Tehoa tiedottamiseen -koulutus pidettiin 27.5. Kouluttajana toimi paikallislehden toimittaja. Paikan päällä tilaisuuteen osallistui 6 henkilöä ja teamsin kautta 3 henkilöä.

5.3. Vartaistukiryhmät

Mielenterveys- ja päihdeongelmaisten läheisten vertaisryhmä kokoontui 5 kertaa vuonna 2021. Ryhmässä oli mukana 4-7 mt- ja päihdeongelmaisten läheistä. Paikkakunnalta muuton vuoksi yksi henkilö on osallistunut tapaamisiin teamsin kautta. Ryhmästä vastaa Järjestökeskus Kitinen ry. Ryhmän toiminta jatkuu myös vuonna 2022.

Lukumummo- ja vaaritoiminnassa on ollut mukana aktiivisia Lukumummoja ja yksi vaari, yhteensä 8 henkilöä. Vertaistuellisia purkutapaamisia pidettiin Järjestökeskuksella vuoden 2021 aikana 3 kertaa. Osallistujia oli 12. Ryhmän vetäjänä on toiminut Järjestökeskuksen toiminnanjohtaja. Koronan takia kouluille pääseminen on ollut hankalaa. Toimintaa jatketaan koronan antamissa rajoissa myös jatkossa.

Syöpä -vertaistukiryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana 4 kertaa. Osallistujia oli 18. Ryhmän vetäjänä toimi vapaaehtoinen. Koronan takia toiminta on ollut hyvin vähäistä.

Neuro -vertaistukiryhmä kokoontui 5 kertaa vuoden 2021 aikana. Osallistujia oli 24 henkilöä. Ryhmän vetäjänä toimi vapaaehtoinen.

Kilpirauhas -vertaistukiryhmä kokoontui 4 kertaa vuoden 2021 aikana. Osallistujia oli 37 henkilöä.

Kielikahvilatoiminnassa oli mukana 7 vapaaehtoista kieliavustajaa. Kielikahvila kokoontui joka sunnuntai yhteensä 21 kertaa. Osallistujia oli 181.

6. Järjestötuki

Palkkatuella palkattujen työntekijöiden avulla Järjestökeskus pystyi olemaan järjestöjen apuna tapahtumien ja kokousten järjestämisessä mm. auttamalla kahvituksissa ja kopioinnissa sekä tukena laitteiden käyttöön, jne. Lisäksi palkkatuella palkattu yleisavustaja on huolehtinut tilan siivouksista tapaamisten ja kokousten välissä. Koronan takia yleiseen siisteyteen on pyritty panostamaan erityisesti.

Stea:n Paikka auki hankeavustuksella pystyttiin palkkaamaan jo kolmannen kerran alle 30-vuotias nuori. Nuoren vahvuutena oli esitteiden suunnittelu sekä sosiaalisen median tuntemus ja osaaminen. Vuoden 2021 Järjestömessut toteutettiin Koronan takia pääsääntöisesti virtuaalisena Paikka auki -hankkeen nuoren ja palkkatuella palkatun mediaosaajan avulla. Tapahtumasta saatu palaute oli hyvää ja kannusti toteuttamaan tapahtuman virtuaalisena myös vuonna 2022 mikäli Koronan takia tapahtumaa ei pystytä järjestämään livetilaisuutena.

Jäsenjärjestöille suunniteltiin esitteitä ja päivitettiin kotisivuja. Jäsenjärjestöjen tuen lisäksi Paikka auki -hankkeen työntekijä osallistui järjestökeskuksen ylläpitoon liittyviin tehtäviin, huolehtien mm. Järjestökeskuksen tilan toimivuudesta ja yleisestä järjestyksestä.

Järjestökeskus toimii mm. purkupaikkana, jossa järjestötoimijat voivat käydä luottamuksellisesti keskusteluja mm. jaksamiseen liittyvissä asioissa. Näitä tapaamisia on pidetty miltei viikoittain.

Järjestökeskukselle järjestöjen käyttöön hankittu tietokone on ollut tarpeellinen. Järjestöt ovat käyttäneet tietokonetta omissa kokouksissa ja muissa tapaamisissa.

Järjestöjen käytössä on ollut kopiokone leasingsopimuksella. Kopiointimahdollisuutta on käyttänyt n. 20 jäsenjärjestöä. Järjestökeskus laskuttaa jäsenjärjestöjä koneen käytöstä aiheutuvat kulut. Laskutettavan summan suuruus määritellään vuoden alussa pidettävässä hallituksen järjestäytymiskokouksessa.

7. Kehittämistyö

7.1. Maahanmuuttajatyö

Maahanmuuttajatyötä on pystytty kehittämään v. 2019 aloitetun Kielikahvilatoiminnan kautta. Kielikahvilatoiminta on tavoittanut viikoittain n. 10 paikkakunnalle muuttanutta ulkomaalaista. Osa heistä on työperäisiä maahanmuuttajia, osa perhesyistä saapuneita ja paikkakunnalle muuttaneita

pakolaisperheitä. Kielikahvilassa on ollut mukana vapaaehtoisia kieliavustajia 7 henkilöä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu haluaa olla mukana kehittämässä Sodankylään, pienen ja laajan kunnan maahanmuuttajatyötä hakemalla ESR-rahoitusta toiminnan aloittamiseksi ja kehittämiseksi. Hakemusta valmisteltiin alustavasti vuonna 2021. Valmistelu jatkuu vuonna 2022. Hankkeeseen on pyydetty mukaan Ylitornion kuntaa, jotta hanke tavoittaa laajemman joukon maahan muuttaneita ulkomaalaisia. Hankkeen omarahoitusosuudesta ja hallinnoinnista huolehtii Diak.

7.2. Eväitä reppuun -hanke

Eväitä reppuun -hanke on Lapin Järjestökeskusten yhteishanke Euroopan sosiaalirahastolle ajalle 1.7.2021-30.6.2023. Hanke sai myönteisen päätöksen Ely-keskukselta ko. ajalle. Hankkeen omarahoitusosuudesta vastaa Stea. Myönteinen rahoituspäätös mahdollisti yhden osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen tukemaan ennalta ehkäisevää nuorisotyötä huomioimalla järjestöjen mahdollisuudet. Hankkeessa on saatu lyhyessä ajassa näkyviä tuloksia aikaan. Hankkeen myötä Järjestökeskukselle on perustettu nuorten aikuisten Myöhäiskahvila, joka toimii joka toinen perjantai klo 18-23. Kahvila on tavoittanut joka kerran noin 10 nuorta aikuista ja palautteen perusteella tällaiselle päihitteettömälle illanviettopaikalle on ollut kova tarve. Myöhäiskahvila toteutetaan hankkeen ja Sodankylän kunnan yhteistyönä. Hankkeen työntekijän ”työparina” Myöhäiskahvilan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa toimii kunnan etsivä nuorisotyöntekijä. Hankkeeseen valittu työntekijä siirtyy vuoden 2022 alkupuolella muihin tehtäviin. Hänen tilalleen hankkeeseen on valittu uusi työntekijä, joka aloittaa hankkeessa Sodankylän työntekijänä 1.2.2022.

7.3. Yhteistyön kehittäminen kunnan kanssa

Sodankylän kunnan kanssa tehtiin v. 2020 toiminnallinen yhteistyösopimus. Sopimus löytyy kotisivuilta www.jarjestokeskus.fi. Sopimuksella avattiin ja kirjattiin tämänhetkinen yhteistyö kunnan eri yksiköitten kanssa. Sopimus antaa pohjaa tuleville yhteistyöneuvotteluille. Sopimusta päivitetään kahden vuoden välein.

Järjestökeskus Kitinen ry oli mukana työstämässä, yhteistyössä Lapin järjestökeskuksen kanssa, Lapin liiton Järjestöneuvottelukunnan valmistelemaa **suositusta kuntien järjestöyhteistyöhön**. Sopimuksessa tulee esille mm. järjestöyhdyshenkilön rooli ja merkitys yhteistyön rakentamisessa.

7.4. Järjestötyöllistämisen kehittäminen

Järjestökeskus oli mukana Lapin liiton Järjestöneuvottelukunnan maakunnallisessa Järjestötyöllistämisen verkostossa. Rakenteena on Lapin kattava järjestötyöllistämisen verkosto. Lapissa toimivien järjestökeskuksen lisäksi verkoston ydinryhmään kuuluu edustus työllisyyttä edistäviä eri tahoja ja

hankkeita. Verkoston tarkoituksena on nostaa järjestöyöllistämisen tietoisuutta ja vahvistaa mm. järjestöyöllistämisen koordinoitua.

Lapin järjestökeskusten verkosto (Rovaniemi, Neuvokas / Kemi, Majakka / Sodankylä, Kitinen) ovat suunnittelemassa yhteishanketta järjestöyöllistämisen kehittämiseksi. Hanke on jatkoa Rovaniemellä, Neuvokkaan toteuttamaan ja hallinnoimaan JOKOS-hankeeseen. Hanke on tarkoitus toteuttaa ns. sateenkaarihankkeena ESR-rahoituksen turvin. Sodankylän osalta omarahoitusosuuden saamiseksi on käyty neuvotteluja Sodankylän kunnan kanssa. Hankkeen valmistelu on aloitettu ja jatkuu vuonna 2022.

7.5. Kunnan vanhustyön kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen

Toiveet kunnan vanhustyössä olevan vapaaehtoistoiminnan koordinoituihin on noussut esille jo vuosien ajan. Vanhustyön parissa on paljon vapaaehtoistoimijoita eri järjestöistä sekä järjestöön kuulumattomia henkilöitä. Järjestökeskus palkkasi tehtävää varten palkkatuella Järjestökoordinaattorin 2018-2020. Vuonna 2021 tehtävään ei löytynyt sopivaa 100 %:n palkkatukeen oikeutettua tekijää. Järjestökoordinaattori ideoi mm. teemallisia päiväkahvitilaisuuksia eri vanhustyön yksiköissä, suunnitteli ja toteutti Valtakunnallisen vanhustenviikon tapahtumaa yhteistyössä lähihoitajaopiskelijoiden kanssa, koordinoi ja toteutti ikäihmisten joulupallokeräyksen, lisäksi aktivoi kuntalaisia lahjoittamaan villasukkia, lapasia ja hartiahuivia eri yksiköihin. Tavoitteena on mallintaa vanhustyön vapaaehtoistoiminta ja juurruttaa se pysyväksi toiminnaksi vanhustyöhön. Kunnan kanssa on käyty neuvotteluja toiminnan jatkamiseksi kunnan ylläpitämänä vuodesta 2022, järjestökeskus toimii yhteistyökumppanina. Koordinaattorin tueksi on käyty neuvotteluja Te-palveluiden ja kunnan vanhustyön kanssa 100 %:n palkkatuella palkattavasta viriketoiminnan ohjaajasta.

8. Tiedottaminen, verkostot, seuranta ja arviointi

Paikallislehti Sompio oli tärkeä tiedotuskanava, jota käytettiin aktiivisesti. Lisäksi Kotisivut (www.jarjestokeskus.fi), fb ja instagram ovat olleet miltei päivittäisiä tiedottamiskanavia.

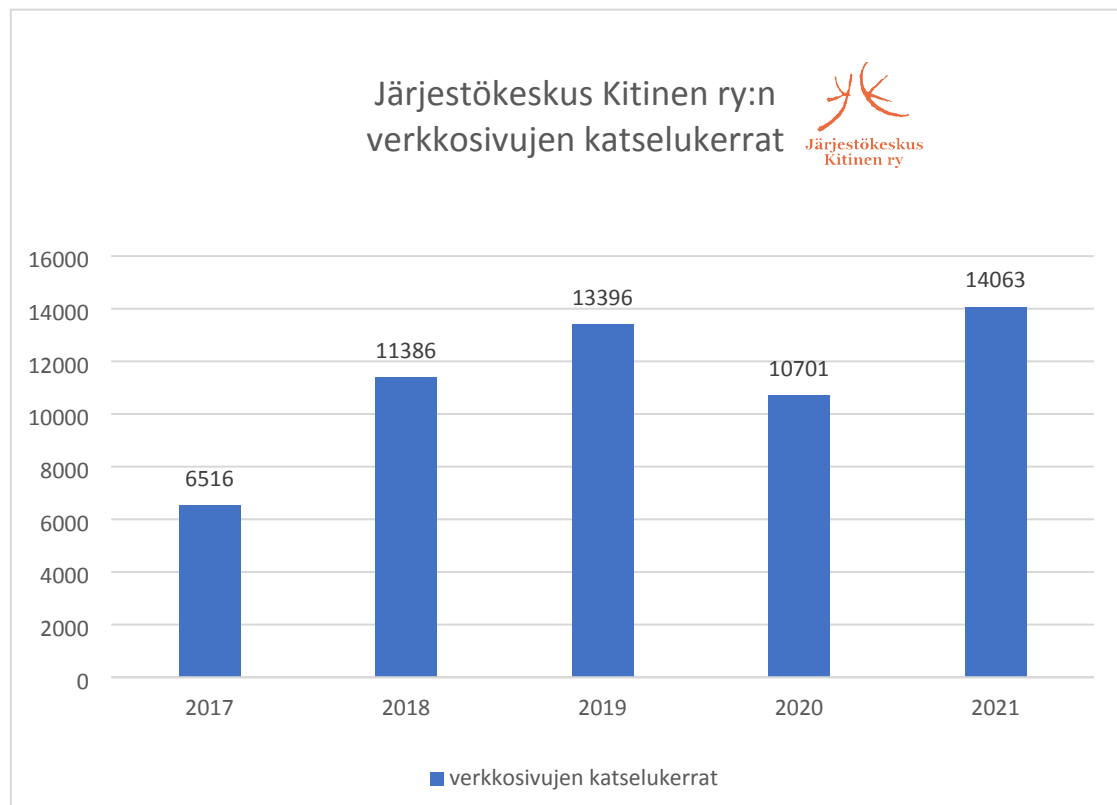
Kotisivujen kävijämääriä seurataan google analytics seurannan avulla. Mikä on yksi toiminnan mittareista. Alla olevassa kuviossa nähdään vuosien 2017-2021 osalta kotisivujen katselukerrat. Kuvion mukaan katselukerrat ovat lisääntyneet tasaisesti mittausvuosien aikana. Koronaepidemian takia vuoden 2020 luku pieneni jonkin verran.

Toiminnan tuloksellisuuden mittaamiseksi tehtiin syyskuussa alkukysely kaikille vertaistukiryhmille. Loppukysely tehdään toukokuussa 2022 kun vertaistukiryhmät

jäävät kesätauolle. Tuloksia hyödynnetään nykyisten ryhmien toiminnan kehittämiseksi ja uusien ryhmien aloitusinfoihin.

Palautelaatikkokysely tehtiin vuoden 2021 alussa. Vastauksia saatiin 4 kpl. Lisäksi tehtiin satunnainen suullinen kysely joillekin jäsenjärjestöjen edustajille. Koronasta huolimatta toimintaan oltiin tyytyväisiä. Palautteiden mukaan järjestökeskus on pystynyt muuntautumaan joustavasti vallitsevaan tilanteeseen ja pystynyt toiminaan rajoitteiden antamissa puitteissa.

Järjestökeskus Kitinen ry on osallistunut Stea:n järjestämään pilottiin arvioinnin ja tuloksellisuuden kehittämiseksi.

Toinen mittari on järjestökeskustilan käyttö. Tilavaraukset tehdään kotisivujen kautta. Yhteistyötahoille, eri ryhmille, yksityisille ja muille kuin jäsenjärjestöille tilaa on pystytty vuokraamaan jonkin verran. Tilankäytön seuranta vuosien 2015-2021 ajalta on nähtävillä kohdassa 3.

Järjestökeskus Kitinen ry jatkoi verkottumistaan valtakunnallisesti ja alueellisesti muiden järjestökeskusten ja toimijoiden kanssa. Pohjoisen järjestökeskukset, Kemin Majakka, Rovaniemen Neuvokas ja Järjestökeskus Kitinen ry kokoontuivat

vuoden 2021 aikana 8 kertaa. Lapin Järjestökeskukset laativat **kumppanuussopimuksen**, jossa osapuolet ryhtyvät toteuttamaan kaikkien osapuolten toimintaa kehittävää ja tukevaa yhteistyötä. Maakunnallinen ja valtakunnallinen verkostoituminen koetaan tärkeänä mm. senkin vuoksi, että järjestökeskuksilla ei ole valtakunnallista liittotason toimijaa. Järjestötyöllistämisen kehittäminen oli myös keskustelun aiheena, jonka kehittämiseen panostetaan tulevina vuosina.

Lisäksi **yhteistyösopimuksia** on tehty seuraavien toimijoiden kanssa:

Koillismaan Omaishoitajat ja läheiset ry, Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, ELO erityislasten Omaisry, Lapin Koulutuskeskus REDU / Sodankylän yksikkö ja Pelkosenniemen Kristillinen Päiväkeskus Penuel ry.

Järjestökeskuksen päivittäisestä toiminnasta kävijöiden on mahdollista antaa kirjallista palautetta myös nimettömänä. Palautelaatikko on ollut käytössä tammikuusta maaliskuuhun. Palautteet käsitellään kevään hallituksen kokouksessa. Omalla nimellä palautetta antaneiden kesken arvotaan pieni palkinto.

9. Osallistumiset, vierailut ja muut tapahtumat vuonna 2021

Osallistuttiin seuraaviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin:

Ikäinstituutin Osallisuus kuuluu kaikille webinaari: 8.2.,
 Stea; raportointi ja tuloksellisuuspilotoinnin webinaari, aloitetapaaminen 15.2.,
 16.2., 30.3., 25.5.,
 JOKOS-hanke, Neuvokas Rovaniemi; järjestötyöllistämisen verkoston kokoontuminen;
 19.2., 7.6., 15.4., 7.6., 28.10., järjestötyöllistämisen info-ilta 8.11., 16.12.,
 Lapin hyvinvointialue, seminaari järjestöyhteistyöstä webinaari; 22.11.,
 Lapin sosiaali- ja terveysturva ry, järjestöfoorumi Rovaniemellä 26.11.,
 Sodankylän kunta / hyvinvointikoordinaattori; hyvinvointityöpaja 30.11.,
 Paikka auki -koordinaatiorahankkeen järjestämille messuille osallistuminen
 virtuaalisena 2.3., tutustumiskäynti järjestökeskuksella 19.3.,
 Sodankylän kunnan hyvinvointikoordinaattorin osallistuminen järjestökeskuksen
 hallituksen kokoukseen 24.3.,
 Hyvinvointilähetteen esittelytilaisuus verkossa 26.3., teams 17.6.,
 OSTE-hankkeen järjestämä osallisuutta työelämään teams, 9.4.,
 Kemin Majakka ry, Tuija Brax, teamstilaisuus 23.4.,
 Paikka auki -koordinaatiorahankkeen järjestämä Haku päällä; 20.4.,
 Kokemusasiantuntijoiden verkostotapaaminen teams 27.4.,
 Kunnallisvaaleihin liittyvä vaalivilaisuus yhteistyössä vanhustyön kanssa 6.5.,
 Lapin Ensikoti ry, Minä, tunteet ja taidot -hankkeen ohjausryhmän kokous 21.5.,
 SOTE-seminaari teams 3.6.,
 Ely-keskus, Tuija Keihtä, työllisyyspalvelut-info 10.6.,
 Eväitä reppuun hankkeen aloitustapaaminen, Neuvokas; 2.8.,

Sote-uudistus, hankkeiden syysseminaari 1.10.,
 Paikka auki koordinaatiohanke, Mahdollisuuksien polku web 11.11.,
 Lapin hyvinvointialu, sote-valmistelu, järjestöyhteistyön seminaari 22.11.,
 Lapin sosiaali- ja terveysturva ry, järjestöfoorumi 26.11.

Yhteistyötapaamiset:

Lapin Järjestökeskuksen yhteiset tapaamiset, teamspalaverit ja kehittämispäivät; 11.1., 3.2., 24.2., 8.3., 15.3., 19.4., 28.4., 11.5., 17.8., 25.11.,
 Etsivän nuoristyön kanssa Eväitä reppuun hankkeen suunnittelutapaaminen; 20.1., 21.1., 26.5., 2.5.,
 Diakonia-ammattikorkeakoulu, maahanmuuttajahankkeen suunnittelua: 13.1., 29.1., 12.2., 17.2., 23.2.,
 Paikka auki -koordinaatiohankkeen suunnitteluteams; 11.2., 1.3.,
 Kolpeneen palvelukeskus, Sote-uudistus; timanttinen järjestöyhteistyötapahtuman tulosten / yhteenvedon esittelytilaisuus 30.11., yhteistyötapaaminen 24.3., 18.5., 3.6., 14.6., 24.6., 29.6., 9.8., 24.8., 28.10., 2.11.,
 Sodankylän kunnan vanhustyön johtajan vierailu ja tutustuminen; 5.3.,
 Te-palvelut, kuntakokeilun vierailu ja tutustuminen 5.3.,
 Lapin muistiyhdistys, toiminnanjohtajan kanssa yhteistyötapaaminen 7.4.,
 Sodankylän kunnan kotoutustyöryhmän tapaaminen 27.5.,
 Eväitä reppuun hankkeen aloituspalaveri, Ely-keskus; 19.8.,
 Vanhusten viikon suunnitteluteams, kunta; 24.8.,
 Tutustuminen Sodankylän työpajatoimintaan 26.8.,
 Kunnan hyvinvointikoordinaattorin (=järjestöyhdyshenkilö) tapaaminen (elämänkaariverkostot) 7.9., 13.12.,
 Majakka Kemi, Sinikka Kähkönen; yhteistyötapaaminen 23.9.,
 Niilo Mäki instituutti, Lukumummo / -vaaritoiminnasta 30.9.,
 Hyvinvointilähetteen asioita teams, 15.10.,
 Sodankylän kunnan talous- ja hallintopäällikön tutustumiskäynti 3.11.,
 Sodankylän kunnan tilapalvelu tutustumassa 10.12.,
 Hyvinvointilähetteen lähetit tutustumiskäynnillä 26.10.,

Ohjausryhmien kokoontumiset:

Lapin ensi- ja turvakoti, Minä, tunteet ja taidot -hanke 7.10.,
 Lapin järjestöneuvottelukunta, 17.2., rahoittajatapaaminen 11.10.

10. Yhteistyötahot

Seuraavassa toiminnan tärkeimmät paikalliset ja maakunnalliset yhteistyötahot:

Paikallisjärjestöt: tällä hetkellä toiminta tavoittaa n. 100 eri järjestöä, joko sähköpostin tai puhelimen välityksellä. Jäsenjärjestöjä on 42 kpl, joista n. 20:n järjestön kanssa tehdään tiiviimpää yhteistyötä, esim. ohjaus, neuvonta ja tuki järjestötoimintaan liittyvien asioiden hoidossa tai tietotekniset asiat.

Lapin järjestökeskusten verkosto: Lapin Järjestökeskusten (Majakka / Kemi ja Neuvokas / Rovaniemi yhteistyö on tiivistynyt yhteisellä kehittämissuunnittelulla esim. toimintojen mittareiden osalta. Lapin järjestökeskusten ja Lapin Sosiaali- ja

terveysturva ry:n kanssa tehtiin strateginen, nelikantainen yhteistyösopimus v. 2020. Yhteistyösopimuksen sisältöjä täsmennettiin tehdyllä toimenpidesuunnitelmalla. Sopimusta päivitetään vuosittain.

Muut järjestöt, esim. Kristillinen yhdistys Penuel ry Pelkosenniemeltä. Yhteistyö on liittynyt lähinnä järjestöhallintoon liittyviin asioihin, esim. kirjanpitoon, avustushakemusten tekoon sekä työntekijöiden valintaan liittyvään konsulttiapuun ja vuorovaikutteiseen keskusteluun. Yhteisiä live- tai puhelintapaamisia on ollut 1-5 kertaa vuodessa.

Kunta: Sodankylän kuntaan nimettiin järjestöyhdyshenkilö, joka on toiminut linkkinä mm. tiedottamisessa, ym. yhteistyön rakentamisessa kunnan ja järjestökeskuksen välille. Järjestöyhdyshenkilön kanssa on mietitty aloitettavaksi ns. Elämänkaariverkostotoiminta, jonka sisällöistä keskustellaan vuoden 2022 aikana.

Kunnan eri yksiköiden kanssa tehtävä yhteistyö on jatkunut ja sitä halutaan tiivistää entisestään, esim. vanhustyön ja koulujen kanssa tehtävä yhteistyö. Kunnan ja järjestökeskuksen välisestä toiminnallisesta yhteistyösopimuksesta kerrotaan aikaisemmin tässä toimintakertomuksessa.

Hyvinvointikeskus järjesti yhteistyössä järjestökeskuksen vapaaehtoisten ja järjestöavustajien kanssa Koronarokotuksiin tuleville ohjausta ”miten toimin rokotustilanteessa ennen ja jälkeen”. Näin vältyttiin ruuhkilta ja epätietoisuudelta toimia rokotustilanteessa. Ohjaukseen osallistui 2 työntekijää ja 2 vapaaehtoista.

Paikallislehti Sompio on paikkakunnalla tärkeä tiedottamiskanava. Lehti on tuonut positiivisella tavalla esille järjestökeskuksen roolia kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä paikkakunnalla. Järjestötoimijoille on pidetty tiedottamiseen liittyviä koulutuksia yhteistyössä Sompiolehden kanssa. Lehden toimittaja on ollut vapaaehtoisen kieliavustajatoiminnan vetäjänä ja vapaaehtoisena.

Seurakunnat: EVL-seurakunnan kanssa yhteistyö on konkretisoitunut yhteisten Kiitos- ja Virkistyspäivien järjestämisessä. Virkistyspäiviä ei pystytty toteuttamaan vuonna 2020-2021 Koronan takia. Koronan aikana yhteistyötä tehtiin asiointiapu- ja keskusteluaputoimintojen myötä. Vuonna 2022 toimintaa toteutetaan Koronapandemian sallimissa rajoissa.

Lapin ammattiopiston / REDU:n lähihoitajaopiskelijoiden kanssa yhteistyö on tiivistynyt seuraaviin yhteistyössä toteutettaviin tapahtumiin, joista on mainittu jo aikaisemmin Tapahtumat ja Koulutukset kappaleissa; Esteettömät tanssit + tansseihin liittyvä yleisavustajan koulutuspäivä sekä Vapaaehtoistoiminnan perusteet -kurssi.

11. Koronapandemian aiheuttamia muutoksia vuoden 2020-2021 toiminnassa

Järjestökeskus on noudattanut pandemian aikana Valtioneuvoston antamien ohjeiden lisäksi paikallisesti annettuja ohjeita ja suosituksia. Sodankylän kunta on järjestänyt useita infotilaisuuksia yhteistyötahoille, niin saimme nopeasti ajankohtaista tietoa ja ohjeistusta toimintaa varten.

Järjestökeskus oli suljettuna maaliskuu - toukokuu 2020, eli järjestöt eivät kokoontuneet kokouksien aikana ollenkaan. Syyskaudella kokoontumisissa kiinnitettiin erityistä huomiota yleiseen siisteyteen, turvaväleihin, kasvomaskeihin sekä käsidesien käyttöön. Työntekijät panostivat kokoontujien perehdyttämiseen saatujen ohjeiden mukaan. Jäsenjärjestöille lähetettiin useita tiedotteita toimintaohjeista. Vuonna 2021 toimintaa on pystytty toteuttamaan tietyin rajoituksin, esim. kokoontumisten osallistujamääriä on jouduttu rajoittamaan annettujen ohjeiden mukaan.

Järjestökeskus toteutti kunnan erityisryhmäläisille suunnattua asiointi- ja keskusteluapupalvelua 3-6/2020 ja 11-12/2020 välisinä aikoina. Paikka auki -hankkeen työntekijä koordinoi asiointiapupuhelinta ja toiminnanjohtajan puhelin toimi keskusteluapupuhelimenä. Asiointiavussa oli mukana 22 vapaaehtoista. Järjestökeskuksella on valmiudet käynnistää toiminta joustavasti uudelleen, mikäli vastaavanlaisia yhteiskunnallisia muutoksia on tulossa tai odotettavissa.

Pitkien välimatkojen takia Koronapandemia on aiheuttanut monien tapaamisten ja tilaisuuksien toteuttamisen etänä, on opittu uudenlainen toimintatapa. Esim. kyläyhdistysten ja yksittäisten henkilöiden osallistuminen järjestettyihin tapaamisiin ja koulutuksiin on lisääntymässä etäyhteyksien avulla. Järjestökeskuksen kokouspöydän istuinpaikkoja on jouduttu vähentämään taataksemme turvavälit osallistujille.

Järjestömessut toteutettiin vuonna 2021 virtuaalisena. Tapahtuman toteuttamisen mahdollisti palkkatuella palkattu media-alan osaaja ja Paikka auki -hankkeen järjestöavustaja. Jatkossa on mietittävä, miten Järjestömessut on mahdollista toteuttaa, mikäli Korona on otettava huomioon myös tulevien vuosien toiminnan toteutuksessa ja kehittämisessä. Lisäksi on huomioitava, miten toimitaan jos palkkatuella ei ole saatavilla ammattilaista tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen.